

MER INFORMATION

Om du har frågor som rör djurskydd kan du vända dig till kommunens miljö- och hälsoskyddsnämnd (eller motsvarande). Du kan även kontakta länsstyrelsen.

Fler publikationer kan beställas eller laddas ner från www.djurskyddsmyndigheten.se. Där finns även allmän information om Djurskyddsmyndighetens arbete samt aktuella djurskyddsförfattningar.

Adress: Djurskyddsmyndigheten
Box 80
532 21 SKARA

Besöksadress: Peter Hernqvistgatan 10
532 30 SKARA

Växel: 0511-274 00

Fax: 0511-274 90

Email: registrator@djurskyddsmyndigheten.se

I samarbete med:

DJURHÅLLARENS ROLL

i djurskyddskontrollen

DJUR
SKYDD
MYNDIGHETEN

SWEDISH ANIMAL
WELFARE AGENCY

Djurskyddsinformation 01-2006

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Djurhållarens intresse i djurskyddsarbetet	3
Det övergripande djurskyddet	3
Eu:s förordningar och direktiv.....	3
Tvårvillkor.....	3
Hygienpaket.....	4
Den svenska lagstiftningen.....	4
Miljöhousesyn.....	7
Tillstånd för viss djurhållning enligt 16 § djurskyddslagen.....	7
Myndigheter med djurskyddsansvar	8
Kommunen.....	8
Länsstyrelsen.....	8
Djurskyddsmyndigheten.....	11
Andra myndigheter	11
Jordbruksverket.....	11
Naturvårdsverket.....	11
Livsmedelsverket.....	11
Polismyndigheten.....	12
Kontroller	12
Rutinkontroll.....	12
Projektinriktad kontroll.....	12
Uppföljande kontroll.....	15
Kontroll efter anmälan.....	15
Förberedelse inför kontroll.....	15
Smittskydd.....	15
Tillträde till djurutrymmen.....	15
Genomförande.....	15
Efterarbete.....	16
Om det blir problem	16
Omsorgsgrupperna.....	16
Åtgärder i ett djurskyddsärende	16
Föreläggande.....	16
Förbud.....	19
Djurförbud.....	19
Omhändertagande.....	19
Avlivning.....	20
Inhibition.....	20
Överklagande.....	20
Brott mot djurskyddslagen.....	22
Djurplågeri.....	22
Åtal.....	22
Behandling i domstol	22
Förvaltningsdomstol.....	23
Allmän domstol.....	23
Webbplatser.....	23

Denna broschyr är producerad av Djurskyddsmyndigheten i samarbete med Lantbrukarnas riksförbund, Djurskyddsinspektörernas riksförening, Länsveterinärföreningen samt Sveriges kommuner och landsting. Broschyren förklarar vilka rättigheter och skyldigheter du som djurhållaren har och hur djurskyddskontrollen går till. Målgruppen är främst lantbrukare och hästhållare, men broschyren riktar sig också till sällskapsdjurhållare.

Djurhållarens intresse i djurskyddsarbetet

För många djurhållare är djurskyddet grundat på ett starkt djurintresse och känsla för djuren, men det är också grundat på att:

- Djurhållare och näringsidkare behöver friska djur för att verksamheten ske ge god avkastning och ha ett gott rykte.
- Slakterierna tar bara emot friska djur.
- Livsmedelskonsumenter behöver produkter från friska djur, både av kvalitetsskäl och av säkerhetsskäl.
- Friska djur behövs även för avel, sport, och fritid.

Främst bygger den praktiska djurhållningen på djurhållarens kunskap och erfarenhet, men djuren skyddas också av lagstiftningen. Lagstiftningen ska förebygga att djur behandlas felaktigt eller missköts. Ett gott djurskydd kan också ge en bra lönsamhet.

Det övergripande djurskyddet

Djurskyddet vilar på både europeisk och svensk lagstiftning.

EG:s förordningar och direktiv

Målet med EG:s djurskyddsbestämmelser är att skydda djur och förbättra deras hälsa och levnadsförhållanden, särskilt de livsmedelsproducerande djurens. Samtidigt ska handel inom EU och import av djur och animalieprodukter tillåtas enligt lämpliga hälsostandarder och internationella förpliktelser.

EG-lagstiftningen förekommer som förordningar eller direktiv. Förordningar gäller med omedelbar verkan när de träder i kraft. De ska följas ordagrant och utan undantag. Kraven på djurskyddet ska tillämpas likadant i alla medlemsländer. Djurskyddet blir med andra ord konkurrensneutralt.

Direktiv däremot ska tolkas av svenska jurister och överföras till den svenska lagstiftningen innan de träder i kraft. Direktiv kan kompletteras med nationell lagstiftning.

Tvärvillkor

EU:s gemensamma jordbrukspolitik innebär bland annat att så kallade tvärvillkor ska tillämpas för viss lagstiftning om miljö, livsmedelssäkerhet, foder-säkerhet, djurhälsa och djurskydd som har samband med jordbruksföretag. Tvärvillkoren är krav som ska uppfyllas

för att jordbrukaren ska få det nya gårdsstödet och andra direktstöd. Huvudsakligen är det inte några nya regler utan de finns till stor del redan i olika regelverk och måste följas sedan tidigare. Det nya är att storleken på jordbrukarens stöd kan påverkas om tvärvillkoren bryts. Från år 2007 ingår bl. a. gott djurskydd i tvärvillkoren.

Spårbarhetsförordningen trädde i kraft år 2005. Den innebär att företaget vid varje givet tillfälle måste kunna spåra foder och livsmedelsproducerande djur ett steg bakåt och ett steg framåt i livsmedelskedjan.

Hygienpaketet

Hygienpaketet gäller från år 2006 och är ett antal EG-förordningar som i huvudsak reglerar offentlig kontroll av livsmedel, foder, djurhälsa och djurskydd samt säkerhet och hygien för foder och livsmedel. För att överensstämma med förordningarnas definitioner ändras begreppen tillsyn och tillsynsmyndighet till begreppen offentlig kontroll och kontrollmyndighet.

Den svenska lagstiftningen

Den svenska djurskyddslagstiftningen, som gäller djur som hålls av människor, ställer krav på förebyggande åtgärder. Den har ett klart fokus på djuren och deras behov. Lagstiftningen är detaljerad och har en klar grund i de värderingar kring djur som finns generellt i Sverige.

Djurskyddslagen (1988:534)

2 § Djur skall behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom.

4 § Djur skall hållas och skötas i en god djurmiljö och på ett sådant sätt att det främjar deras hälsa och ger dem möjlighet att bete sig naturligt.

9 § Ett sjukt eller skadat djur skall snarast ges nödvändig vård, om inte sjukdomen eller skadan är så svår att djuret måste avlivas omedelbart.

De svenska lagarna, som inte får strida mot EG:s lagstiftning, stiftas av de folkvalda i riksdagen. Den nuvarande djurskyddslagen, som antogs år 1988, sätter ramarna för allt djurskyddsarbete i Sverige.

Med stöd av djurskyddslagen beslutar regeringen om djurskyddsförordningen. I förordningen finns preciserade bestämmelser baserade på djurskyddslagen. Förordningen reglerar också vilken statlig myndighet som har rätt att meddela föreskrifter på djurskyddsområdet.

Sedan år 2004 är det Djurskyddsmyndigheten som har det centrala myndighetsansvaret för allt djurskydd enligt djurskyddslagen. I detta ingår bl. a. att skriva föreskrifter på djurskyddsområdet. Föreskrifterna är regler som kompletterar

djurskyddslagen och djurskyddsförordningen och talar om hur olika former av verksamhet med djur ska bedrivas.

På vissa områden utfärdar Djurskyddsmyndigheten även allmänna råd. Föreskrifter och allmänna råd samlas i Djurskyddsmyndighetens författningssamling (DFS).

Djurskyddet för lantbrukets djur och för hästar styrs bl. a. av:

- Djurskyddslagen (1988:534).
- Djurskyddsförordningen (1988:539).
- Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om djurhållning inom lantbruket m.m. (DFS 2004:17).

Dessutom finns föreskrifter rörande slakt och avlivning, operativa ingrepp (exempelvis kastrering och avhorning), djurtransporter, förprovning av djurstallar, offentlig förevisning, hormonbehandling m.m. som reglerar djurhållning, som Jordbruksverkets föreskrifter om foder och läkemedels behandling av djur.

Information om bestämmelser som reglerar djurhållning tillhandahålls av Djurskyddsmyndigheten, bl. a. i form av kostnadsfria broschyrer om djurskyddsbestämmelserna samt information på myndighetens hemsida (www.djurskyddsmyndigheten.se).

Miljöhousesyn

LRF har tagit fram Sveriges Bönders Miljöhousesyn som innehåller en sam-

manställning av de regler som gäller för lantbrukets djur och för hästar. Skriften kan laddas ned från LRF:s hemsida (www.lrf.se) eller beställas från LRF:s Distributionstjänst på telefon 08-550 949 80 eller fax 08-550 665 60.

Miljöhousesynen gör det lättare för djurhållaren att kontrollera att gården lever upp till svensk lagstiftning och viss branschpolicy. Den består av en checklista och en faktadel. Varje år uppdateras Miljöhousesynen med aktuell miljö- och djurskyddslagstiftning.

Miljöhousesynen är både ett verktyg för egenkontroll och ett leveranskrav för många livsmedelsproducenter. Den kan dessutom fungera som motorn i djurhållarens ständiga förbättringsarbete och ligga till grund för prioriteringar och andra beslut.

Tillstånd för viss djurhållning enligt 16 § djurskyddslagen

Tillstånd för verksamheten ska den ha som yrkesmässigt eller i större omfattning:

- Håller, föder upp, upplåter eller säljer sällskapsdjur eller tar emot sällskapsdjur för förvaring eller utfodring.
- Håller, föder upp, upplåter eller säljer hästar eller tar emot hästar för förvaring eller utfodring eller använder hästar i ridskoleverksamhet.
- Föder upp pälsdjur.

Tillståndet söks hos den kommunala nämnd som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Nämnden fattar beslut om ett tillstånd kan lämnas till verksamheten och får också återkalla ett beviljat tillstånd. Vid tillståndsprövningen ska särskild hänsyn tas till om den sökande kan anses lämplig att bedriva verksamheten och att de anläggningar i vilka verksamheten ska bedrivas är lämpliga från djurskyddssynpunkt.

Myndigheter med djurskyddsansvar

Kommunen

Kommunen ansvarar, genom miljö- och hälsoskyddsnämnden eller motsvarande, för den lokala kontrollen. Nämnden ska ha tillgång till djurskyddsutbildad personal, men kan låta andra kommuner genom avtal helt eller delvis sköta djurskyddskontrollen. Däremot kan kommunen inte överlåta myndighetsutövningen, exempelvis beslut om förelägganden, till en annan kommun.

Kommunen genomför både regelbundna rutinkontroller och riktade kontroller. Inspektörerna kan ha mer eller mindre omfattande delegation, det vill säga kan ha rätt att fatta beslut på miljö- och hälsoskyddsnämndens vägnar. Dessa delegerade beslut kan till exempel vara förelägganden eller omedelbart omhändertagande av djur. Den regelbundna kontrollen kan genomföras med eller utan förnanmälan beroende på bl.a.

syftet med kontrollen. Det är kommunen som prövar tillstånd enligt 16 § djurskyddslagen.

Kommunernas djurskyddsinspektörer uppskattar när djurhållare själva tar initiativ till kontakt för att diskutera framtida planer eller för att diskutera situationer som kan ha uppstått i djurhållningen. Inspektören har då en chans att på ett tidigt stadium vara behjälplig med information om saker som kan vara bra att tänka på för djurhållaren samt även kunna föreslå lämpliga kontaktpersoner.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen ansvarar för den regionala kontrollen. På länsstyrelsen arbetar veterinärer och andra specialister inom djurskyddsområdet. Länsstyrelsen samordnar kommunernas djurskyddsarbete, fattar beslut om omhändertaganden och djurförbud, samt prövar kommunala beslut som överklagats. Länsstyrelsen kan överta en kommuns ansvar för kontrollen av en viss anläggning om verksamheten är mycket omfattande eller komplicerad, eller om kommunen misskött sitt ansvar.

Länsstyrelsen handlägger ansökningar om offentlig förevisning av djur, prövar tillstånd för vilthägn och ger tillstånd till nedgrävning av avlivade hästar. Om du ska bygga om i ditt djurstall, bygga till eller bygga nytt, krävs i regel ett godkännande på förhand (en så kallad förprövning). Kontakta din länsstyrelse för att få mer information om förprövning.

Det är oftast byggnadskonsulenter som förprövar och besiktigar djurutrymmen i samråd med länsveterinären. Länsstyrelsen arbetar även med ansökningar om arealersättning, olika miljöersättningar, kompensationsbidrag, djurbidrag, projektstöd samt start- och investeringsstöd.

Djurskyddsmyndigheten

Djurskyddsmyndigheten är central kontrollmyndighet för djurskyddet i landet. Myndigheten är regeringens expertmyndighet i djurskyddsfrågor och har ett ansvar för att djurskyddsbestämmelserna tillämpas på samma sätt i hela Sverige. För att uppnå detta arbetar myndigheten med att vägleda och stödja landets länsstyrelser och kommuner i deras djurskyddsarbete. Djurskyddsmyndigheten skriver detaljföreskrifter grundade på djurskyddslagen och djurskyddsförordningen. Myndigheten utfärdar allmänna råd som är rekommendationer för hur föreskrifterna ska kunna uppfyllas. Även cirkulär utfärdas som innehåller information som riktas till kontrollmyndigheterna. Djurskyddsmyndigheten ansvarar för ett antal register såsom djurtransportörsregistret, hovslagarregistret samt hund- och ägarregistret. Jordbruksverket ansvarar för driften av djurtransportörsregistret samt för hund- och ägarregistret.

Andra myndigheter

Jordbruksverket

Jordbruksverket arbetar för en god djur-

hälsa. Det sker bl. a. genom att begränsa och förebygga spridningen av smittsamma djursjukdomar. Genom distriktsveterinärorganisationen ska Jordbruksverket tillhandahålla en kostnadseffektiv och rikstäckande djursjukvård dygnet runt samt arbeta med förebyggande djurhälsovård. Jordbruksverket handlägger också alla frågor som rör transport av djur över Sveriges gränser. Registreringar av hundar och djurtransportörer samt djurtransportfordon hanteras av Jordbruksverkets registerenhet. Utöver detta ansvarar Jordbruksverket även för kadaverfrågor, avelsfrågor samt frågor rörande foder och vatten.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket hanterar djurskyddsfrågor för våra vilda djur och ansvarar också för frågor som rör jaktlagstiftningen. Naturvårdsverket informerar även allmänheten om vilka regler som gäller i särskilt skyddade områden, för vilda djur, vid friluftsliv eller annat nyttjande av naturen.

Livsmedelsverket

Livsmedelsverket är en statlig myndighet som ska arbeta för säkra livsmedel av hög kvalitet, redlighet i livsmedelshanteringen och bra matvanor. Redlighet i livsmedelshanteringen innebär att konsumenterna ska kunna lita på märkningen vad gäller matens sammansättning, vikt, hållbarhet och ursprung. Livsmedelsverket är arbetsgivare för de besiktningsveterinärer som finns på

landets slakterier. Djurskyddsmyndigheten och Livsmedelsverket samarbetar när det handlar om besiktningsveterinärernas roll i djurskyddsfrågor.

Polismyndigheten

Polisen utreder misstankar om brott mot djurskyddslagen eller brottsbalken. Polisen är en viktig samarbetspartner för kommuner och länsstyrelser. När ett djur omhändertas är det polisen som utför själva omhändertagandet.

Polisen kan ha flera funktioner i ett djurskyddsärende som exempelvis:

- Handräckning åt kommuner (och i förekommande fall veterinären) så att de kan få tillträde till lokaler där det finns djur eller där det finns misstanke om att djur finns, även om djurhållaren vägrar släppa in inspektören eller inte är anträffbar.
- Skydd åt tjänsteman vid djurskyddskontroll.
- Verkställa beslut om omhändertagande, d.v.s. hämta djuren och se till att djuren får skötsel och uppstallning på annan plats. Ibland får djuren vara kvar på plats och polisen ser till att någon lämplig person sköter om dem.
- Efter beslut av länsstyrelsen låta försälja, på annat sätt överlåta eller avliva djur.
- Avliva påträffat svårt skadat eller sjukt djur.
- Utredda misstanke om brott mot djurskyddslagen eller brottsbalken.

- Besluta om omedelbart omhändertagande om ett djur är utsatt för lidande. Ett sådant beslut ska underställas länsstyrelsen.

Kontroller

Rutinkontroll

Den praktiska kontrollen av djurskyddet genomförs i form av regelbundna och riktade kontroller på uppdrag av kommunens miljö- och hälsoskyddsnämnd. Djurskyddsinspektören inspekterar djurens förhållanden och skötsel.

Djurhållaren eller djurhållarens ombud bör delta i kontrollen, som både är ett kunskapsutbyte och en myndighetskontroll. En sakkunnig djurskyddsinspektör med stort kontaktnät är en god samtalspartner och rådgivare även utanför kontrolltillfället.

Som stöd vid kontrollen kan djurskyddsinspektören vid behov anlita en veterinär för bedömning av djurhälsoläget. I dessa lägen är det fortfarande inspektören som leder kontrollen.

Kommunen ska ha en plan för sin kontrollverksamhet. I många kommuner görs kontroll vart tredje år, men intervallet kan variera. I samband med djurskyddskontrollen kan kommunen också genomföra miljökontroll enligt miljöbalken.

Projektinriktad kontroll

Kommunen kan bedriva kontroller utifrån andra utgångspunkter, exempel-

vis kontroll av mjölkgårdar i ett område eller ett visst djurslag inom kommunen.

Uppföljande kontroll

En uppföljande kontroll görs inom angiven tid för att kontrollera att djurhållaren åtgärdat tidigare anmärkningar om brister. Om djurhållaren inte åtgärdat bristerna kan djurskyddsinspektören vidta åtgärder, exempelvis ge djurhållaren ett föreläggande.

Kontroll efter anmälan

Vem som helst kan göra en anmälan om misstänkt vanskötsel av djur till kommunen. Dessa anmälningar kan göras anonymt. En anmälan ska leda till en skyndsamt kontroll hos djurhållaren. Idag har alla veterinärer som huvudregel skyldighet att anmäla till kommunen när de upptäcker att en djurhållare bryter mot djurskyddslagen.

Förberedelse inför kontroll

Det är lämpligt att ha all dokumentation som kan komma till användning samlad och lätt tillgänglig, exempelvis Miljöhusesynen, stalljournaler och resultat av eventuella vatten- och foderanalyser. Den ifyllda Miljöhusesynen ger en god överblick över nuläget och förbättringsbehovet.

Smittskydd

Om det finns smittsamma sjukdomar i djurbesättningen bör djurhållaren meddela inspektören detta så snart som möjligt. När särskilda smittskydds-

restriktioner gäller eller smittskyddsrutiner tillämpas på anläggningen ska dessa följas av inspektören.

För att förhindra smittspridning ska alla som utför eller deltar vid en kontroll använda ändamålsenliga skyddskläder. Exempel på detta är ren overall eller engångsoverall samt stövlar och skyskydd. Om djurhållaren tillhandahåller lämpliga skyddskläder och skodon ska dessa vara rena och inspektören bör om möjligt använda dessa. Använda engångskläder bör lämnas kvar på anläggningen. Bra rutiner med rena skyddskläder bör gälla alla besökare, även om inga särskilda smittskyddsrestriktioner gäller för gården.

Tillträde till djurutrymmen

Djurskyddsinspektören har rätt att få tillträde till utrymmen där det finns djur och har rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för kontrollen. Om djurhållaren vägrar att släppa in inspektören kan denne tillkalla polis, som har rätt att bereda inspektören tillträde till de djurutrymmen som ska kontrolleras.

Genomförande

Vid inspektionen kontrolleras att djurskyddsbestämmelserna följs avseende bl.a. djurens hälsa och skötsel, foder och vatten, att djurstallarna är funktionsdugliga, att belysning, dagsljus och ventilation är tillfredsställande för djuren samt att det inte finns skaderisker för

djuren. Djuren ska störas så lite som möjligt vid kontrollen.

lakttagelser ska noggrant dokumenteras av inspektören. Kamera och videokamera är exempel på bra hjälpmedel för inspektören. Djurhållaren ska få vetskap redan vid kontrolltillfället om förhållandena är goda eller om det finns brister. Inspektören kan på plats tala om hur regelverket kan uppfyllas och vilka anmärkningar som kan komma att riktas mot djurhållaren. Om inspektören upptäcker att det finns brister i djurhållningen så bör inspektören och djurhållaren om det är möjligt enas om hur och när bristerna ska vara åtgärdade.

Efterarbete

Djurhållaren ska oavsett resultatet av kontrollen få en inspektionsrapport i nära anslutning till kontrolltillfället. Rapporten ska precisera de anmärkningar som inspektören har. Det vanliga är att djurhållaren åtgärdar de anmärkningar som framkommit. Om detta inte sker eller om anmärkningarna är av allvarlig art kan djurhållaren få ett föreläggande.

Om det blir problem

I de allra flesta fall tas djuren väl omhand. Vanliga anledningar till att djurvansköts är okunnighet, dålig ekonomi eller att djurhållaren inte klarar av det praktiska arbetet.

Det händer också att djurhållare på

grund av sjukdom, personliga problem eller hög ålder inte längre klarar av att sköta djuren väl. Dessa situationer förvärras om djurhållaren saknar självinsikt.

Omsorgsgrupperna

LRF:s omsorgsgruppers uppgift är att förebygga bristfällig djurhållning genom att hjälpa, stödja och vägleda så att djurhållaren uppfyller de krav som samhället och branschföretagen ställer. Grupperna jobbar regionalt tillsammans med branschföretagen, veterinärer och övriga aktörer. Dessa grupper finns tillgängliga för alla lantbrukare som behöver hjälp.

Information om de regionala omsorgsgrupperna förmedlas av LRF. Det finns även information på LRF:s hemsida (www.lrf.se).

Åtgärder i ett djurskyddsärende

Om en kontroll visar på missförhållanden så ska dessa rättas till av djurhållaren. Detta bör ske inom ett lämpligt tidsintervall som beror på typen av åtgärd. Om missförhållandena inte rättas till eller är av allvarigare art kan djurhållaren föreläggas att rätta till bristerna.

Föreläggande

Ett föreläggande innebär att djurhållaren skriftligen får ett preciserat och tidsatt krav från kontrollmyndigheten

för att åtgärda brister. Föreläggandet kan vara förenat med vite. Vite är ett administrativt tvångsmedel i form av en summa pengar, som en myndighet eller domstol anger i ett föreläggande eller förbud. Om föreläggandet inte följs så kan vitet dömas ut till betalning av en förvaltningsdomstol. Vitesbeloppets storlek ska vara tillräckligt högt för att förmå djurhållaren att följa föreläggandet eller förbudet.

Förbud

Kommunen och länsstyrelsen kan meddela förbud att exempelvis hålla djur i ett visst utrymme eller besluta om en begränsning av djurantalet på en fastighet som inte uppfyller djurskyddslagstiftningen.

Djurförbud

Länsstyrelsen ska meddela förbud att ha hand om djur eller visst slag av djur, för viss tid eller tillsvidare, för den som:

- Inte följer ett föreläggande eller förbud meddelat av en kontrollmyndighet och som är av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt.
- Allvarligt har försummat tillsynen eller vården av ett djur.
- Har misshandlat ett djur.
- Har dömts för djurplågeri enligt brottsbalken.
- Vid upprepade tillfällen dömts för brott mot djurskyddslagen eller mot föreskrifter som meddelats med stöd av lagen eller vid upprepade tillfällen

varit föremål för förelägganden eller förbud från kontrollmyndigheten.

En kontrollmyndighet är skyldig att skyndsamt anmäla till länsstyrelsen om den finner att det finns förutsättningar för länsstyrelsen att besluta om förbud att ha hand om djur. En sådan anmälan ska innehålla en redogörelse för omständigheterna i ärendet. Detta gäller även om det finns förutsättningar för att omhänderta djur.

Omhändertagande

Djur kan omhändertas om:

- Djuret otillbörligt utsätts för lidande och detta inte rättas till efter tillsägelse av kontrollmyndigheten.
- Ett föreläggande eller förbud som meddelats av kontrollmyndigheten inte följs och beslutet är av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt.
- Ett förbud att ha hand om djur inte följs.
- Den som har djuret i sin vård har dömts för djurplågeri enligt brottsbalken.
- Den som har djuret i sin vård vid upprepade tillfällen dömts för brott mot djurskyddslagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen eller vid upprepade tillfällen varit föremål för förelägganden eller förbud från kontrollmyndigheten.

Ett omhändertagande kan ske omedelbart om:

- Det bedöms utsiktslöst att felet blir avhjälpt.
- Ägaren till djuret är okänd eller inte kan anträffas.
- Det i övrigt bedöms oundgängligen nödvändigt från djurskyddssynpunkt.

När beslutet fattas av kommunen, polismyndigheten eller av länsstyrelsen ska länsstyrelsen fastställa om beslutet ska fortsätta att gälla eller inte. Om omhändertagandet fastställs ska länsstyrelsen också besluta om djuret ska överlåtas eller avlivas. Ägaren får inte förfoga över djuret eller dess avkomma utan tillstånd av länsstyrelsen. Ägaren står för kostnaderna i samband med omhändertagandet.

Avlivning

Om ett djur påträffas så svårt skadat eller sjukt att det bör avlivas omedelbart får en veterinär eller en polisman och i brådskande fall någon annan, genast avliva djuret. Avlivningen ska ske i enlighet med gällande lagstiftning oavsett vem som utför den.

Den som avlivat djuret ska underrätta ägaren eller innehavaren av djuret om detta. Om detta inte kan ske ska polismyndigheten underrättas.

Inhibition

Den myndighet som ska pröva ett beslut som blivit överklagat, har även rätt att

bestämna om beslutet ska gälla under den tid som överklagandet handläggs om ett beslut gäller innan det har vunnit laga kraft. För att inhibition ska prövas måste den som ska överklaga ett beslut ansöka om detta. Inhibition innebär att beslutet inte gäller under handläggningstiden.

Överklagande

Om djurhållaren tycker att ett föreläggande eller beslut är felaktigt är det viktigt att överklaga skriftligt inom tre veckor från det datum man tagit del av beslutet. Överklagandet ska vara ställt till den myndighet som ska pröva överklagan, men ska alltid skickas till den myndighet som meddelat beslutet.

Skrivelsen med överklagandet ska exempelvis innehålla följande:

- Namnet på den som vill överklaga beslutet samt dennes personnummer eller organisationsnummer, postadress och telefonnummer. Dessutom ska, i förekommande fall, yrke samt adress och telefonnummer till arbetsplatsen lämnas.
- Det beslut som överklagas med uppgift om diarienummer och dagen för beslutet.
- Den ändring av beslutet som man vill få till stånd.
- De bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av den som vill överklaga eller av hans eller hennes ombud. Om den som överklagar anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Kommunens beslut överklagas till länsstyrelsen. Beslut fattade av länsstyrelsen eller Djurskyddsmyndigheten överklagas till förvaltningsdomstol (länsrätten). Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten och till Regeringsrätten. En tingsrättsdom kan överklagas till hovrätten och vidare till Högsta domstolen.

Brott mot djurskyddslagen

Till böter eller fängelse i högst två år döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet:

- Bryter mot vissa bestämmelser i djurskyddslagen eller mot en föreskrift som meddelats med stöd av djurskyddslagen.
- Bryter mot ett förbud att ha hand om djur eller underlåter att följa ett föreläggande om att göra sig av med djuren.
(sammanfattning av 36 § djurskyddslagen)

Djurplågeri

Om någon uppsåtligt eller av grov oaktsamhet, genom misshandel, överansträngning eller vanvård eller på annat sätt, otillbörligen utsätter djur för lidande, dömes för djurplågeri till böter eller fängelse i högst två år.

(16 kap. 13 § brottsbalken)

Åtal

Den som bryter mot djurskyddslagstiftningen eller mot djurplågeribestämmelsen i brottsbalken kan åtalas, vilket kan leda till böter eller fängelse.

Djurplågeribestämmelsen i brottsbalken omfattar alla djur, alltså även vilda djur.

Vem som helst kan anmäla ett misstänkt brott, men myndigheter har i vissa fall en skyldighet att göra detta.

Behandling i domstol

Det finns två vägar ett djurskyddsärende kan gå när inte felen avhjälpas inom föreskriven tid eller när bristerna är allvarliga. Vissa ärenden kan gå båda vägarna samtidigt.

Förvaltningsdomstol

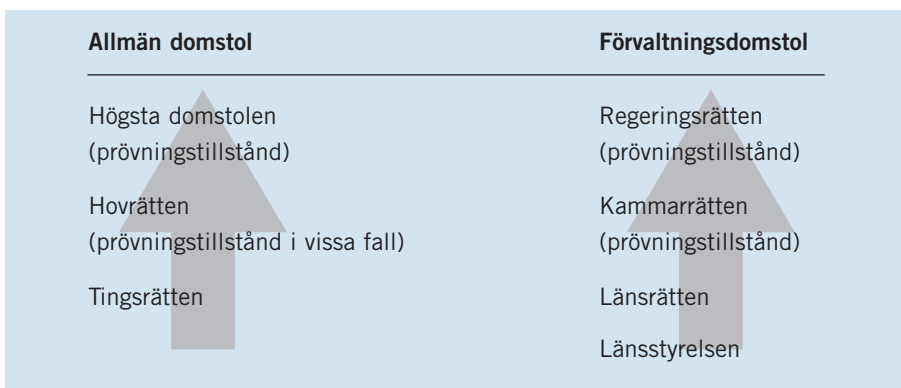
De ärenden som en förvaltningsdomstol handlägger är överklagande av:

- Kommunal nämnds eller länsstyrelsens föreläggande eller förbud.
- Beslut om omhändertagande av djur enligt djurskyddslagen.
- Beslut om djurförbud enligt djurskyddslagen.

Allmän domstol

De mål som en allmän domstol handlägger är bl. a:

- Brott mot djurskyddslagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.
- Mål avseende djurplågeri enligt brottsbalken.

Ett ärendes olika vägar genom myndigheter och domstolar

Webbplatser

www.djurskyddsmyndigheten.se

[www.\(kommunnamn\).se](http://www.(kommunnamn).se) (kommunen)

[www.\(länsbokstav\).lst.se](http://www.(länsbokstav).lst.se) (länsstyrelsen)

www.sjv.se (Statens jordbruksverk)

www.slv.se (Livsmedelsverket)

www.slu.se (Sveriges lantbruksuniversitet)

www.sva.se (Statens veterinärmedicinska anstalt)

www.dirf.nu (Djurskyddsinspektörernas riksförening)

www.lrf.se (Lantbrukarnas riksförbund)